

МІНІСТЕРСТВО ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ
(Мінекономіки)

вул. М. Грушевського, 12/2, м. Київ, 01008, тел. (044) 200-47-53, факс (044) 253-63-71
E-mail: meconomy@me.gov.ua, http://www.me.gov.ua, код ЄДРПОУ 37508596

На № _____ від _____

Державна регуляторна служба
України

*Щодо доопрацювання
аналізу регуляторного впливу*

Мінекономіки в додаток до листа від 14.12.2023 № 3222-03/68764-03 направляє доопрацьований аналіз регуляторного впливу з урахуванням зауважень ДРС, наданих у робочому порядку до проекту постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження базового нормативу відрахування частки прибутку, що спрямовується на виплату дивідендів за результатами фінансово-господарської діяльності у 2023 році господарських товариств, у статутному капіталі яких є корпоративні права держави».

Додатки: Аналіз регуляторного впливу на 12 арк.

Заступник Міністра з питань
цифрового розвитку, цифрових
трансформацій і цифровізації

Олексій СОБОЛЕВ

Олександр БАБІЙЧУК (050) 916-77-06

ДОКУМЕНТ СЕД Мінекономіки АСКОД

Підписувач **Соболев Олексій Дмитрович**

Сертифікат 6FA97849F1B2570D04000000C79A0000D6EF0100

Дійсний з 13.06.2023 15:57:00 по 13.06.2025 15:57:00

Мінекономіки

3222-06/71480-03 від 26.12.2023 22:19

АНАЛІЗ РЕГУЛЯТОРНОГО ВПЛИВУ
до проекту постанови Кабінету Міністрів України
«Про затвердження базового нормативу відрахування частки прибутку,
що спрямовується на виплату дивідендів за результатами фінансово-
господарської діяльності у 2023 році господарських товариств,
у статутному капіталі яких є корпоративні права держави»

I. Визначення проблеми

Відповідно до пункту 2 частини першої статті 27 Закону України «Про акціонерні товариства» (далі – Закон) кожною простою акцією акціонерного товариства її власнику - акціонеру надається однакова сукупність прав, включаючи права на отримання дивідендів.

Відповідно до частини першої статті 34 Закону дивіденд - це частина чистого прибутку акціонерного товариства, що виплачується акціонеру з розрахунку на одну належну йому акцію певного типу та/або класу. За акціями одного типу та класу нараховується однаковий розмір дивідендів.

Виплата дивідендів власникам акцій одного типу та класу має здійснюватися пропорційно до кількості належних їм цінних паперів. Умови виплати дивідендів, зокрема щодо строків, способу та суми дивідендів, мають бути однаковими для всіх власників акцій одного типу та класу.

Відповідно до частини другої статті 37 Закону річні загальні збори проводяться не пізніше 30 квітня наступного за звітним року.

Частиною третьою статті 37 Закону встановлено, що до порядку денного річних загальних зборів обов'язково включаються питання, передбачені пунктами 15-17 і 19 частини другої статті 39 Закону. Пунктами 19 та 22 частини другої статті 39 затвердження результатів фінансово-господарської діяльності за відповідний рік та розподіл прибутку товариства або затвердження порядку покриття збитків товариства, а також прийняття рішення про виплату дивідендів за простими акціями товариства, затвердження розміру річних дивідендів з урахуванням вимог, передбачених законом, та способу їх виплати, віднесено до виключної компетенції загальних зборів акціонерів.

Абзацом першим частини п'ятої статті 11 Закону України «Про управління об'єктами державної власності» встановлено, що господарська організація, у статутному капіталі якої є корпоративні права держави, за підсумками календарного року зобов'язана спрямувати частину чистого прибутку на виплату дивідендів згідно з порядком, затвердженим Кабінетом Міністрів України.

Частиною п'ятою статті 11 Закону встановлено, що господарські товариства, у статутному капіталі яких є корпоративні права держави, до 1 травня року, що настає за звітним, приймають рішення про відрахування не менше 30 відсотків чистого прибутку на виплату дивідендів та сплачують до державного бюджету України дивіденди у строк не пізніше 1 липня року, що настає за звітним, нараховані пропорційно розміру державної частки (акцій) у їх статутних капіталах.

Порядок формування та реалізації дивідендної політики держави затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 12.05.2007 № 702 (далі – Порядок).

Згідно з пунктом 8 Порядку, базові нормативи частки прибутку, що спрямовується на виплату дивідендів за результатами фінансово-господарської

діяльності господарських організацій у поточному фінансовому році, затверджуються щороку Кабінетом Міністрів України за поданням Мінекономіки та доводяться до відома суб'єктів управління корпоративними правами держави.

Мета акта - забезпечення права держави, як акціонера, на отримання дивідендів.

Мінекономіки листом від 11.10.2023 № 3222-06/55032-03 запропонувало суб'єктам управління та суб'єктам господарювання надати пропозиції щодо розміру базового нормативу за результатами фінансово-господарської діяльності у 2023 році для господарських товариств, у статутному капіталі яких є корпоративні права держави, з відповідними обґрунтуваннями.

Мінінфраструктури, Держрибагентством, та ДКА для суб'єктів господарювання, функції з управління корпоративними правами держави в яких вони виконують, запропоновано встановити базовий норматив за результатами 2023 року в розмірі 30 відсотків.

Адміністрація держспецзв'язку, НКЦПФР, Держкомтелерадіо, НАНУ та Фонд державного майна запропонували встановити базовий норматив у розмірі 50 відсотків.

Держгеонадра та Міненерго запропонували встановити базовий норматив у розмірі 50 відсотків за умови спрямування 30 відсотків чистого прибутку на відновлення майна, пошкодженого внаслідок збройної агресії Російської Федерації проти України, технічне переоснащення, капітальний ремонт, реконструкцію, модернізацію та придбання необоротних активів.

Міноборони та ДУС запропонували встановити базовий норматив у розмірі 80 відсотків.

Мінфін (лист від 21.11.2023 № 24020-08-5/31930) повідомив, що Законом України «Про Державний бюджет України на 2024 рік» надходження до державного бюджету частини чистого прибутку та дивідендів на державну частку передбачені у сумі 66 097,6 млн. грн (загальний фонд – 64 653,9 млн. грн, спеціальний фонд – 1 443,7 млн. грн, дивіденди на державну частку від ПрАТ «Укрфінжитло» з подальшим їх спрямуванням на забезпечення товариством доступного іпотечного кредитування громадян України відповідно до умов, затверджених Кабінетом Міністрів України).

Прогноз доходів в частині надходжень дивідендів на державну частку здійснювався, виходячи з встановлення нормативу відрахування дивідендів на державну частку господарськими товариствами на рівні 80 відсотків, що відповідає рівню нормативу, встановленого для державних підприємств, які сплачують частину чистого прибутку.

При цьому для АТ «Ощадбанк» Мінфіном запропоновано норматив відрахувань у розмірі 30 відсотків (з урахуванням умов діючих договорів про залучення коштів на зовнішніх ринках капіталу).

Водночас, встановлення розміру базового нормативу для господарських товариств, у статутному капіталі яких є корпоративні права держави, у розмірі більше 50 відсотків може призвести до нестачі обігових коштів для розвитку і підтримки існуючого становища, що негативно позначиться на їх ліквідності, зокрема: виплаті заробітної плати, сплаті податків і зборів, виконанні умов

колективних договорів та забезпеченні соціальних гарантій працівників, що в подальшому призведе до поглиблення кризового стану таких суб'єктів господарювання, зростання напруги у суспільстві та виникненню протестних настроїв.

Ураховуючи викладене, з метою стабілізації фінансово-економічної ситуації в умовах повномасштабної військової агресії Російської Федерації проти України Мінекономіки розроблено проект постанови Кабінету Міністрів України, яким пропонується затвердити базовий норматив відрахування частки прибутку, що спрямовується на виплату дивідендів за результатами фінансово-господарської діяльності у 2023 році господарських товариств, у статутному капіталі яких є корпоративні права держави, а також господарських товариств, 50 і більше відсотків акцій (часток) яких належать господарським товариствам, частка держави в яких становить 100 відсотків, у тому числі дочірніх підприємств (далі – господарські товариства) у розмірі 50 відсотків;

для АТ «Ощадбанк» та ПрАТ «Укрфінжитло» у розмірі 30 відсотків;

для ПрАТ «Президент-Готель», АТ «ПриватБанк» та господарських товариств, суб'єктом управління корпоративними правами держави у статутному капіталі яких є Міноборони у розмірі 80 відсотків;

для НАК «Нафтогаз України» у розмірі 95 відсотків.

За попередніми розрахунками у разі прийняття запропонованого Мінекономіки проекту прогнозна сума дивідендів до державного бюджету у 2024 році складатиме 41 765,3 млн гривень.

Основні групи, на які проблема справляє вплив:

Групи	Так	Ні
Громадяни		ні
Держава	так	
Суб'єкти господарювання,	так	
у тому числі суб'єкти малого підприємництва		ні

II. Цілі державного регулювання

1. Забезпечення у 2024 році надходжень до державного бюджету від сплати дивідендів господарськими товариствами з державною часткою.

2. Підвищення ефективності управління корпоративними правами держави шляхом зобов'язання суб'єктів управління, у разі невиконання господарським товариством зазначених дивідендів (доходів) до 1 липня 2024 року, вжити заходів до розірвання контракту з керівником такого господарського товариства.

III. Визначення та оцінка альтернативних способів досягнення цілей

1. Визначення альтернативних способів

Вид альтернативи	Опис альтернативи
<p>Альтернатива 1. Незатвердження Кабінетом Міністрів України базового нормативу відрахування частки прибутку, що спрямовується на виплату дивідендів за результатами фінансово-господарської діяльності у 2023 році господарських товариств, у статутному капіталі яких є корпоративні права держави</p>	<p>Не забезпечується досягнення цілей щодо реалізації дивідендної політики. Невиконання вимог Порядку залишать неврегульованим питання визначення базового нормативу відрахування частки прибутку, що вплине на зменшення надходження коштів від сплати дивідендів до державного бюджету. Така альтернатива є неприйнятною.</p>
<p>Альтернатива 2. Прийняття постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження базового нормативу відрахування частки прибутку, що спрямовується на виплату дивідендів за результатами фінансово-господарської діяльності у 2023 році господарських товариств, у статутному капіталі яких є корпоративні права держави»</p>	<p>Прийняття акта забезпечить надходження у 2024 році до державного бюджету коштів від сплати дивідендів господарськими товариствами. Посилить відповідальність керівників суб'єктів господарювання за порушення порядку виплати в установленій строк дивідендів.</p>

2. Оцінка вибраних альтернативних способів досягнення цілей

Оцінка впливу на сферу інтересів держави

Вид альтернативи	Вигоди	Витрати
<p>Альтернатива 1. Незатвердження Кабінетом Міністрів України базового нормативу</p>	<p>Відсутні</p>	<p>Зменшення надходження коштів від сплати дивідендів до державного бюджету</p>
<p>Альтернатива 2. Прийняття постанови Кабінету Міністрів</p>	<p>Забезпечення надходжень у 2024 році до державного бюджету від сплати</p>	<p>Додаткові витрати відсутні</p>

України «Про затвердження базового нормативу відрахування частки прибутку, що спрямовується на виплату дивідендів за результатами фінансово-господарської діяльності у 2023 році господарських товариств, у статутному капіталі яких є корпоративні права держави»	дивідендів господарськими товариствами. Посилення відповідальності керівників суб'єктів господарювання за порушення порядку виплати в установлений строк дивідендів.	
--	--	--

Оцінка впливу на сферу інтересів суб'єктів господарювання

Показник	Великі	Середні	Малі	Мікро	Разом
Кількість суб'єктів господарювання, що підпадають під дію регулювання, одиниць		417*			417*
Питома вага групи у загальній кількості, відсотків		100 %			

* акціонерні товариства у статутному капіталі яких є корпоративні права держави за даними Реєстру корпоративних прав держави Фонду державного майна станом на 01.10.2023 року.

Вид альтернативи	Вигоди	Витрати
Альтернатива 1. Незатвердження Кабінетом Міністрів України базового нормативу	Відсутні	Сплата дивідендів у визначеному Законом розмірі 30 відсотків, що призведе до недонадходжень до державного бюджету.
Альтернатива 2. Прийняття постанови Кабінету Міністрів України «Про	Визначення розміру частини чистого прибутку на виплату дивідендів на державну частку	Додаткові витрати відсутні

затвердження базового нормативу відрахування частки прибутку, що спрямовується на виплату дивідендів за результатами фінансово-господарської діяльності у 2023 році господарських товариств, у статутному капіталі яких є корпоративні права держави»		
---	--	--

Витрати на одного суб'єкта господарювання великого і середнього підприємництва, які виникають внаслідок дії регуляторного акта

Порядковий номер	Витрати	За перший рік	За п'ять років
1	Витрати на придбання основних фондів, обладнання та приладів, сервісне обслуговування, навчання/підвищення кваліфікації персоналу тощо, гривень	-	-
2	Податки та збори (зміна розміру податків/зборів, виникнення необхідності у сплаті податків/зборів), гривень	-	-
3	Витрати, пов'язані із веденням обліку, підготовкою та поданням звітності державним органам, гривень	-	-
4	Витрати, пов'язані з адмініструванням заходів державного нагляду (контролю) (перевірок, штрафних санкцій, виконання рішень/приписів тощо), гривень	-	-
5	Витрати на отримання адміністративних послуг (дозволів, ліцензій, сертифікатів, атестатів, погоджень, висновків, проведення незалежних/обов'язкових експертиз, сертифікації, атестації тощо) та інших послуг (проведення наукових, інших експертиз, страхування тощо), гривень	-	-
6	Витрати на оборотні активи (матеріали, канцелярські товари тощо), гривень	-	-
7	Витрати, пов'язані із наймом додаткового персоналу, гривень	-	-
8	Інше (уточнити), гривень - Ознайомлення з новим нормативно-	40,46	-

	правовим актом		
9	РАЗОМ (сума рядків: 1 + 2 + 3 + 4 + 5 + 6 + 7 + 8), гривень	40,46	-
10	Кількість суб'єктів господарювання великого та середнього підприємництва, на яких буде поширено регулювання, одиниць	417	-
11	Сумарні витрати суб'єктів господарювання великого та середнього підприємництва, на виконання регулювання (вартість регулювання) (рядок 9 x рядок 10), гривень	16871,82	-

* виконання суб'єктами господарювання підзаконного акта не потребує додаткових витрат, оскільки обов'язковість сплати частини чистого прибутку до державного бюджету на виплату дивідендів встановлена Законом України «Про управління об'єктами державної власності».

Відповідно до Закону акціонерне товариство зобов'язане щороку скликати річні загальні збори, до порядку денного яких повинно бути внесено питання про розподіл прибутку та затвердження розміру річних дивідендів.

Відповідно до частини третьої статті 36 Закону річні загальні збори проводяться за рахунок коштів акціонерного товариства.

Тобто, за будь яких обставин (прийняття або неприйняття Урядом рішення про затвердження базового нормативу) витрати господарських товариств на проведення річних загальних зборів залишаться незмінними.

IV. Вибір найбільш оптимального альтернативного способу досягнення цілей

Рейтинг результативності (досягнення цілей під час вирішення проблеми)	Бал результативності (за чотирибальною системою оцінки)	Коментарі щодо присвоєння відповідного бала
Альтернатива 1. Незатвердження Кабінетом Міністрів України базового нормативу	1	Визначені цілі не можуть бути реалізовані

Альтернатива 2. Прийняття постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження базового нормативу відрахування частки прибутку, що спрямовується на виплату дивідендів за результатами фінансово-господарської діяльності у 2023 році господарських товариств, у статутному капіталі яких є корпоративні права держави»	4	Цілі прийняття регуляторного акта можуть бути реалізовані повною мірою
--	---	--

Рейтинг результативності	Вигоди (підсумок)	Витрати (підсумок)	Обґрунтування відповідного місця альтернативи у рейтингу
Альтернатива 1. Незатвердження Кабінетом Міністрів України базового нормативу	Відсутні	Зменшення надходження коштів до державного бюджету	Законодавством встановлено, що базовий норматив відрахування частки прибутку, що спрямовується на виплату дивідендів за результатами фінансово-господарської діяльності у відповідному році господарських організацій затверджується Урядом щорічно. Неприйняття акту крім зменшень надходжень до бюджету призведе до невиконання існуючих норм законодавства.
Альтернатива 2. Прийняття	Забезпечення надходжень у	Додаткові витрати	Прийняття регуляторного акта обумовлене

<p>постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження базового нормативу відрахування частки прибутку, що спрямовується на виплату дивідендів за результатами фінансово-господарської діяльності у 2023 році господарських товариств, у статутному капіталі яких є корпоративні права держави»</p>	<p>2024 році до державного бюджету від сплати дивідендів господарськими товариствами.</p>	<p>відсутні</p>	<p>нормами чинного законодавства. Так, Законом встановлено, що базовий норматив відрахування частки прибутку, що спрямовується на виплату дивідендів за результатами фінансово-господарської діяльності у відповідному році господарських організацій затверджується Урядом за поданням Мінекономіки щорічно. Прийняття акту забезпечить реалізацію його цілей повною мірою</p>
--	---	-----------------	---

Рейтинг	Аргумент щодо переваг обраної альтернативи/причини відмови від альтернативи	Оцінка ризику зовнішніх чинників на дію запропонованого регуляторного акта
<p>Альтернатива 1. Незатвердження Кабінетом Міністрів України базового нормативу</p>	<p>Сплата дивідендів у визначеному Законом України «Про управління об'єктами державної власності» розмірі 30 відсотків, що призведе до зменшення надходжень до державного бюджету.</p>	<p>Відсутні</p>

<p>Альтернатива 2. Прийняття постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження базового нормативу відрахування частки прибутку, що спрямовується на виплату дивідендів за результатами фінансово-господарської діяльності у 2023 році господарських товариств, у статутному капіталі яких є корпоративні права держави»</p>	<p>Забезпечення виконання норм законодавства в частині визначення розміру базового нормативу щорічно.</p>	<p>Відсутній ризик зовнішніх чинників на дію запропонованого регуляторного акта</p>
--	---	---

V. Механізм та заходи, які забезпечать розв'язання визначеної проблеми

1. Дії органів державної влади:

прийняти проект;

затвердити ставку базового нормативу відрахування частки прибутку, що спрямовується на виплату дивідендів за результатами фінансово-господарської діяльності у 2023 році господарських товариств у розмірі 50 відсотків;

для АТ «Ощадбанк» та ПрАТ «Укрфінжитло» у розмірі 30 відсотків;

для ПрАТ «Президент-Готель», АТ «ПриватБанк» та господарських товариств, суб'єктом управління корпоративними правами держави у статутному капіталі яких є Міноборони у розмірі 80 відсотків;

для НАК «Нафтогаз України» у розмірі 95 відсотків;

забезпечити безумовну сплату суб'єктами господарювання, зазначеними у пункті 1 цієї постанови, дивідендів до державного бюджету за результатами їх фінансово-господарської діяльності у 2023 році у повному обсязі.

2. Дії суб'єктів господарювання:

спрямувати частку прибутку на виплату дивідендів за результатами фінансово-господарської діяльності у 2023 році відповідно до затвердженої ставки базового нормативу;

здійснити сплату дивідендів до державного бюджету до 1 липня 2024 року.

VI. Оцінка виконання вимог регуляторного акта залежно від ресурсів, якими розпоряджаються органи виконавчої влади чи органи місцевого самоврядування, фізичні та юридичні особи, які повинні проваджувати або виконувати ці вимоги

На дію регуляторного акта вплив зовнішніх факторів не очікується.

Досягненням установлених цілей у разі прийняття регуляторного акта буде:

- забезпечення права держави, як акціонера, на отримання дивідендів за результатами фінансово-господарської діяльності у 2023 році господарських товариств, у статутному капіталі яких є корпоративні права держави, а також господарських товариств, 50 і більше відсотків акцій (часток) яких належать господарським товариствам, частка держави в яких становить 100 відсотків, у тому числі дочірніх підприємств;

- підвищення ефективності управління корпоративними правами держави;

- посилення відповідальності керівників суб'єктів господарювання за порушення порядку виплати в установлений строк дивідендів;

- посилення контролю з боку суб'єктів управління корпоративними правами держави за своєчасною сплатою господарськими товариствами дивідендів на державну частку.

Реалізація регуляторного акта не потребуватиме додаткових бюджетних ресурсів, витрат та ресурсів органів виконавчої влади та юридичних осіб.

Запровадження зазначеного регуляторного акта забезпечить високу ймовірність досягнення поставлених цілей.

VII. Обґрунтування запропонованого строку дії регуляторного акта

Акт набирає чинності з дня його офіційного опублікування відповідно до законодавства.

Строк дії акта не обмежений у часі.

Зміни терміну дії можливе у разі внесення змін до нормативно-правового акту.

VIII. Визначення показників результативності дії регуляторного акта

Показниками результативності запровадження регуляторного акта є:

- розмір надходжень до державного та місцевих бюджетів і державних цільових фондів, пов'язаних з дією акта – передбачається збільшення надходжень до державного бюджету;

- кількість суб'єктів господарювання та/або фізичних осіб, на яких поширюватиметься дія акта – 417;

- розмір коштів і час, що витратимуться суб'єктами господарювання та/або фізичними особами, пов'язаними з виконанням вимог акта;

- рівень поінформованості суб'єктів господарювання та/або фізичних осіб з основних положень акта – високий. Проект акта та відповідний аналіз регуляторного впливу оприлюднено на офіційному веб-порталі Мінекономіки для громадського обговорення;

- кількість суб'єктів, що здійснили сплату дивідендів до державного бюджету своєчасно (до 1 липня 2024 року);

- кількість суб'єктів, що здійснили сплату дивідендів до державного бюджету з порушенням встановленого законодавством терміну.

Мінекономіки доводитиме базовий норматив до суб'єктів управління корпоративними правами держави після набрання чинності актом.

Також суб'єкти господарювання та фізичні особи будуть проінформовані про основні положення акта із газет «Урядовий кур'єр» та «Офіційний вісник України».

ІХ. Визначення заходів, за допомогою яких здійснюватиметься відстеження результативності дії регуляторного акта

Стосовно регуляторного акта здійснюється базове, повторне та періодичне відстеження у межах строків, установлених статтею 10 Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності».

Відстеження результативності регуляторного акта буде здійснюватися з дня набрання чинності цим актом шляхом здійснення моніторингу стану сплати дивідендів, нарахованих на державну частку господарськими організаціями, в розрізі суб'єктів управління корпоративними правами держави, відповідно до пункту 3 Порядку формування та реалізації дивідендної політики держави, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12.05.2007 № 702.

Базове відстеження здійснюється до дня набрання чинності регуляторним актом або більшістю його положень з метою оцінки стану суспільних відносин, на врегулювання яких спрямована дія акта.

Повторне відстеження здійснюється через рік після набрання чинності актом або більшістю його положень, але не пізніше ніж через два роки, якщо рішенням регуляторного органу, який прийняв цей акт, не встановлено більш ранній строк, з метою оцінки ступеня досягнення цим актом визначених цілей. Установлені кількісні та якісні значення показників результативності акта порівнюються із значеннями аналогічних показників, що встановлені під час базового відстеження.

Періодичне відстеження здійснюється раз на три роки починаючи з дня виконання заходів з повторного відстеження, в тому числі у разі, коли дію акта, прийнятого на визначений строк, було продовжено з метою оцінки ступеня досягнення актом визначених цілей. Установлені кількісні та якісні значення показників результативності акта порівнюються із значеннями аналогічних показників, що встановлені під час повторного відстеження.

Метод проведення відстеження результативності – статистичний.

Вид даних, за допомогою яких здійснюватиметься відстеження результативності – статистичні.

Аналіз регуляторного впливу підготовлено департаментом публічної власності Міністерства економіки України (01008, м. Київ, вул. Грушевського, 12/2, тел. 200-47-21).

**Заступник Міністра економіки України
з питань цифрового розвитку, цифрових
трансформацій і цифровізації**

Олексій СОБОЛЕВ